

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 14/2020-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. januára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou AK ZAHRADNIK & Spol., s. r. o., Štefanovičova 12, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Tomáš Zahradník, pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015 prijíma na ďalšie konanie.

2. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2019 elektronicky a 15. júla 2019 poštou doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že v napadnutom konaní, v ktorom je v procesnej pozícii žalobcu o zaplatenie sumy 120 256,20 € s príslušenstvom, dochádza k zbytočným prietahom. Poukázal na to, že žaloba z 20. apríla 2015 bola súdu doručená 21. apríla 2015, popísal priebeh napadnutého konania, vytkol dlhé lehoty medzi jednotlivými úkonmi a skutočnosť, že v konaní ani 3 roky po jeho začatí nebol nariadený ani prvý termín pojednávania. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ podal okresnému súdu 12. júla 2018 sťažnosť na prietahy v konaní, ktorá bola predsedníčkou okresného súdu vyhodnotená ako dôvodná. Napriek uvedenému podľa sťažovateľa nedošlo zo strany okresného súdu k odstráneniu neprimeraných prietahov v konaní, čo viedlo k opätovnému podaniu sťažnosti na prietahy v konaní 22. marca 2019. Aj uvedená sťažnosť bola vyhodnotená ako dôvodná, pričom v upovedomení o spôsobe jej vybavenia bolo uvedené aj vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý uviedol: *„vzhľadom na veľké množstvo pridelených spisov v jeho senáte a vzhľadom na potrebu rozhodovania v prednostných veciach, nariadil termín pojednávania na najbližší možný termín 21.08.2019.“*

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na to, že „Dňa 17.06.2019 bolo v Obchodnom vestníku 115/2019 zverejnené rozhodnutie Okresného súdu Trnava pod spis. zn. 36K/5/2019 o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorý je žalovaným v konaní vedenom Porušovateľom, v ktorom sa Sťažovateľ ako žalobca sťažuje na postup Porušovateľa.“. Sťažovateľ v súvislosti s uvedeným citoval § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a uviedol, že napadnuté konanie sa prerušuje, v súvislosti s čím nebude okresný súd vykonávať ďalšie úkony v predmetnom konaní a dôjde aj k zrušeniu pojednávania nariadeného na 21. august 2019.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní pod spis. zn. 4Cb/62/2015, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Piešťany v konaní pod spis. zn. 4Cb/62/2015 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 20.000,- eur (slovom dvadsaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 415,52 eur (slovom: štyristopäťnásť eur a päťdesiatdva centov) na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie AK ZAHRADNIK & Spol., s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 náhodným výberom pomocou technických a programových

prostriedkov 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 prerokovaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

13. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

17. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

18. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom k namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015

19. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť v tejto časti obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že napadnuté konanie je síce od 17. júna 2019 *ex lege* prerušené z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného ako strany v napadnutom konaní, ale sťažovateľ sa 12. júla 2019 obrátil na ústavný súd so svojou ústavnou sťažnosťou. V súlade s judikatúrou ESLP, podľa ktorej sa lehota na podanie sťažnosti na porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote počíta odo dňa, kedy bola vec právoplatne skončená, nie od posledného prietľahu, ku ktorému v konaní došlo (Jírů proti Českej republike, rozsudok z 26. 10. 2004, č. 65195/01, body 33 – 34), vyhodnotil ústavný súd, že ústavná sťažnosť bola podaná v zákonom ustanovenej lehote.

21. Vzhľadom na to, že ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti na ďalšie konanie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, prijal ústavnú sťažnosť v tejto časti na ďalšie konanie (bod 1 výroku).

22. V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 62/2015

23. Sťažovateľ spája porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu len s priet'ahmi v napadnutom konaní. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy má kľúčové postavenie medzi právami ustanovenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy nazvanom „Právo na súdnu a inú právnu ochranu“ (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a jeho ochrana v zásade predchádza ochrane priznanej prostredníctvom ďalších základných práv ustanovených v tomto oddiele ústavy. Na základe vzájomnej súvzťažnosti medzi týmito základnými právami možno dospieť v konkrétnom prípade aj k záveru, podľa ktorého závažné porušenie niektorého zo základných práv ustanovených v čl. 46 až čl. 50 ústavy má za následok aj porušenie iného základného práva zaručeného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy. Osobitne tento záver podľa názoru ústavného súdu platí o potenciálnom porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to vzhľadom na jeho spomínané kľúčové postavenie v tejto skupine základných práv, a preto ak napr. porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) prekročí takú intenzitu, že to signalizuje zo strany príslušného všeobecného súdu až odmietnutie možnosti domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, tak možno urobiť záver o tom, že takýmto postupom súdu došlo, resp. dochádza aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. (m. m. III. ÚS 232/2017)

24. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj právny názor, že „zjavná neopodstatnenosť sťažnosti spočíva v nesúlade medzi jej skutkovou a právnou stránkou“ (napr. III. ÚS 203/02, III. ÚS 84/03). V danom prípade je ústavná sťažnosť podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená, pretože medzi skutkovou stránkou veci spočívajúcou v nečinnosti okresného súdu a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by umožňovala prijatie záveru o jeho porušení.

25. Opierajúc sa o uvedené a berúc do úvahy, že napadnuté konanie začalo na okresnom súde v roku 2015, ústavný súd uzavrel, že postup okresného súdu

nenadobudol takú intenzitu, že by bolo možné v tejto súvislosti vysloviť porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

26. Vzhľadom na to ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (bod 2 výroku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu